

Plan managerial 2018
Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române – Filiala Cluj

Ioan Bolovan

I. Introducere

Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române se revendică drept succesori directi ai Institutului de Istorie Națională, înființat în anul 1920 în cadrul Universității din Cluj, și funcționează în cadrul Filialei Cluj a Academiei Române din anul 1990. Directorii și mentorii Institutului de Istorie Națională au fost în perioada interbelică academicienii Ioan Lupaș și Alexandru Lapedatu, după Al Doilea Război Mondial academicienii Constantin Daicoviciu și Ștefan Pascu, iar după 1990 cercetătorul Aurel Răduțiu, academicienii Camil Mureșanu și Nicolae Edroiu. Instituția, atât până în 1948, când a fost desființată în urma reformei învățământului și apoi reorganizată în altă formă prin contopirea mai multor entități științifice, cât și după 1990, când a fost refăcută în noile împrejurări de după înlăturarea regimului comunist, a stat sub semnul efortului de construire a unei instituții științifice performante, dar care să întrunească și valențe didactice și care a ținut în mod constant seama de contextul transilvănean, de cel general românesc și, nu în ultimul rând, de evoluțiile istoriografice europene și mondiale.

II. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

S (puncte tari)	W (Puncte slabe)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Principalul punct forte al Institutului de Istorie „George Barițiu” îl constituie prestigiul dobândit în circa un secol de existență 2. Activitățile Institutului de Istorie „George Barițiu” sunt de nivel național și internațional 3. Existența unei resurse umane	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numărul insuficient de angajați prin raportare la numărul de posturi din organigrama din deceniile anterioare 2. Numărul redus sau chiar lipsa serviciilor care să aibă o mare adresabilitate publicului 3. Personalul demotivat de nivelul salarizării și de posibilitățile financiare extrem de limitate de

<p>calificate, cu cercetători care au vizibilitate națională și internațională</p> <p>4. Sediul central este într-o clădire modernă în zona centrală a municipiului, în proximitatea unor instituții didactice de rang universitar și preuniversitar, de cultură etc., având spații ce pot fi utilizate pentru diverse activități, dar și pentru afișaj <i>outdoor</i>, ceea ce ar putea genera venituri extrabugetare (Filiala Academiei Cluj ar trebui să dea dovadă de mai multă flexibilitate în sensul acesta)</p> <p>5. Existența câtorva parteneriate încheiate cu instituții de învățământ superior din țară și străinătate, organizații profesionale și instituții publice (Oxford Brookes University, Opera Națională din Cluj-Napoca etc.)</p> <p>6. Existența unei biblioteci documentare cu un bogat fond de carte din perioada interbelică și din a doua jumătate a sec. XX</p>	<p>deplasare pentru documentare în țară și străinătate, de participare la reuniuni științifice interne și internaționale</p> <p>4. Lipsa unor soluții digitale de facilitare a cercetării, editării și de utilizare a bibliotecii</p> <p>5. Lipsa unei strategii coerente de achiziții de cărți și publicații</p> <p>6. Inexistența unor parteneriate cu organizații și companii prin care să fie atrase sponsorizări, în general o lipsă de capacitate de atragere a veniturilor din alte surse</p> <p>7. Sincope în ceea ce privește repartiția cercetătorilor pe grupe de vârstă și calificare/încadrare</p>
---	---

III. Viziune

Planul nostru managerial ține seama în primul rând de analiza socioculturală a mediului în care își desfășoară activitatea Institutul de Istorie „George Barițiu” și evoluția acestuia în sistemul academic instituțional existent. Astfel, vom constata că în Cluj-Napoca există mai multe instituții, organizații care se adresează cam aceleiași comunități, cu particularități, firește, de la o entitate la alta (Universitatea Babeș-Bolyai cu Facultatea de Istorie și Filozofie, dar nu numai, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul

Etnografic al Transilvaniei, Institutul de Arheologie și Istoria Artei și Centrul de Studii Transilvane, ambele din cadrul Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca, Asociația Erdelyi Muzeum etc. De aceea, poziționarea Institutului de Istorie „George Barițiu” în raport cu aceste instituții trebuie să aibă în vedere oferta de servicii către comunitate, să se particularizeze în raport cu ceea ce produc respectivele entități de cercetare, didactice și de valorizare a patrimoniului cultural-național. Mai mult, nu trebuie omisă poziționarea Institutului de Istorie „George Barițiu” în cadrul regiunii istorice Transilvania și, chiar mai mult, în cadrul României, alături de tendințele de globalizare cărora nu ne putem sustrage. Din aceste două exemple rezultă diversitatea entităților în discuție, diversitate care derivă din specificitatea serviciilor la care apelează și a produselor ce le oferă. Considerăm că, sub acest aspect, activitatea Institutului de Istorie „George Barițiu” se intersectează cu foarte multe alte organizații care au un obiect de activitate similar sau adiacent celui al Institutului. Din această perspectivă considerăm că este util să găsim punctele de intersecție, deoarece, în viitor, aceste puncte de intersecție se pot constitui în repere pentru construirea de *cluster*-uri pe verticală și orizontală. De menționat că forma de colaborare prin *cluster* are ca temei tocmai raportarea la comunitate, la nevoile acesteia, prin aducerea la comun a tuturor actorilor importanți în viața respectivei comunități. De asemenea, considerăm importantă relația Institutului de Istorie „George Barițiu” cu autoritățile publice centrale și locale, atât din punct de vedere administrativ, cât și pentru derularea de programe și proiecte comune. Aceste administrații locale sau teritoriale sunt grupate în asociații naționale care au devenit în ultima perioadă actori din ce în ce mai activi și nu sunt excluse nevoi din partea acestora de realizare a unor studii de istorie locală, genealogii, cercetări de heraldică, sociologie, psihologie etc. Asociațiile și organismele profesionale sunt o altă categorie importantă pentru activitatea Institutului de Istorie „George Barițiu”. Avem aici în vedere Comitetul Național al Istoricilor Români, Societatea de Științe Istorice din România, Asociația Profesorilor de Istorie din România etc. Aceste organizații sunt constituite cu scopul de a se adresa problemelor respectivelor categorii profesionale, dar, în același timp, sunt relee de comunicare importante ce pot fi utilizate pentru activitatea institutului.

IV. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE

1. Implicarea susținută a Institutului de Istorie „George Barițiu” în derularea programului Centenar la nivel local, național și internațional, precum și pregătirea corespunzătoare a sărbătoririi în 2020 a unui secol de existență neîntreruptă a instituției noastre.

2. Onorarea prestigiului obținut în cel aproape un secol de existență de către generațiile anterioare de directori și cercetători, prin menținerea unui nivel științific ridicat în cadrul activităților institutului și păstrarea actualului statut al Institutului de Istorie „George Barițiu” în rândul entităților de excelență în domeniul istoriografiei românești la nivel regional și național.

3. Reluarea colaborării instituționale cu Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și oferirea de cursuri speciale, elaborarea unor programe de formare comune, implicarea în comunitate a celor instituții etc.

4. Un obiectiv important îl va reprezenta revitalizarea școlii doctorale prin încurajarea susținerii abilitării de către cercetătorii care nu doar că întrunesc standardele CNATDCU, dar și dezvoltă cercetări inedite care nu se regăsesc în cadrul entităților menționate la *Capitolul I. Viziune*.

5. Internaționalizarea Institutului de Istorie „George Barițiu” constituie un alt obiectiv major pentru perioada următoare prin multiplicarea relațiilor științifice internaționale la nivel instituțional și uman, participarea la programe de colaborare europene și mondiale, sporirea publicațiilor în limbi de circulație internațională și includerea prin indexare ISI a cel puțin unei reviste proprii în WOS (Web of Science).

6. Reorganizarea echilibrată a colectivelor de cercetare și de editare a publicațiilor astfel încât să asigure o dinamică și o fluidizare a resursei umane în funcție de anumite priorități de cercetare și editare.

7. Dotarea bibliotecii proprii cu echipamente moderne de înregistrare și căutare a volumelor și publicațiilor, de multiplicare, precum și relansarea unei politici adecvate de achiziționare de cărți și publicații nu doar prin schimb direct instituțional, ci și prin cumpărarea acestora.

8. Relansarea unei campanii de strângere de fonduri private și publice pentru nevoile Institutului de Istorie „George Barițiu” prin obținerea de sponsorizări, oferirea de servicii științifice și de editare, organizarea unor evenimente culturale etc.

IV. STRATEGIA MANAGERIALĂ ȘI ȘTIINȚIFICĂ

Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca trebuie să aibă un rol fundamental în dezvoltarea cercetării umaniste la nivel regional, național și internațional și în viitor. Pornind de la respectarea cadrului instituțional legal și a atribuțiilor ce revin fiecărui angajat conform fișei postului, vom menține actualele programe de cercetare științifică până la momentul la care intervine finalizarea lor așa cum au fost concepute de către antecesorii. Aceasta nu exclude însă opțiunea operării unor anumite modificări la unul sau altul din proiectele aferente programelor în derulare, adaptări cerute de noile

achiziții metodologice din istoriografia universală, de cerințele Academiei Române sau de fluctuațiile de personal. De asemenea, din aceleași rațiuni nu excludem includerea în anii viitori a unor teme de investigare noi. Vom orienta personalul instituției spre fenomenele de cercetare interdisciplinară, cu impact asupra societății românești, dat fiind faptul că Institutul de Istorie „George Barițiu” are o structură de organizare departamentală. Având în vedere realizările anterioare ale colectivelor de filosofie și sociologie în domeniul cercetării și valorificării gândirii filosofice și social-politice din Transilvania (de exemplu lucrarea coordonată de George Em. Marica sau mai recent programul de cercetare realizat de către Ionuț Isac), ne vom preocupa constant în activitatea noastră managerială de formarea de echipe mixte de cercetare (istorici, psihologi, sociologi, filosofi etc.).

Vom iniția o manifestare anuală *Zilele Institutului de Istorie „George Barițiu”*, fie în cadrul „Zilelor Academice Clujene”, fie independent, prin organizarea unei conferințe științifice, a unor lansări de carte, expoziții și a altor forme de interacțiune a cercetătorilor cu specialiștii, dar și cu publicul larg, în vederea cultivării unui sentiment de mândrie și loialitate față de instituție în rândul cercetătorilor proprii, precum și pentru a face Institutul de Istorie „George Barițiu” mai vizibil în comunitate. De aici decurge ca o necesitate identificarea de oportunități pentru a sprijini comunitatea cu servicii și produse, în acord cu nevoile instituțiilor administrative de la nivel municipal, județean și național prin oferirea de expertiză în protejarea mediului cultural, în restaurarea monumentelor, în construirea de baze de date cu conținut istoric etc.

Pentru a diminua unele decalaje în ceea ce privește statutul membrilor institutului în raport cu cadrele didactice universitare care au mai multe oportunități, vom acorda prioritate la sprijinirea cercetătorilor de a participa la manifestări științifice internaționale și de a-și publica rezultatele în reviste prestigioase și edituri din țară și străinătate. Pornind de la constatarea că publicațiile periodice ale Institutului de Istorie „George Barițiu” reflectă în primul rând calitatea vieții științifice proprii, dar și amplitudinea cooperărilor internaționale prin atragerea de autori străini, ne propunem ca să menținem standardele științifice atât la *Anuarul Institutului*, în forma celor două serii (*Historica* și *Humanistica*), cât și la publicația *Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane*. Ne vom implica să asigurăm apariția regulată a publicațiilor periodice ale Institutului ca o condiție a menținerii poziției dobândite în bazele de date internaționale și a speranței accederii spre o indexare în WOS. Menținerea și întărirea colaborării cu Editura Academiei Române pentru facilitarea publicării lucrărilor propuse, în speță a celor care sunt înscrise în planul de cercetare al membrilor Institutului, va constitui o preocupare majoră în managementul nostru. De asemenea, vom continua și extinde relațiile de colaborare și cu alte edituri din Cluj-Napoca și nu numai (Argonaut, Mega, Symphologic

Publishing, Napoca Star, Presa Universitară Clujeană, Centrul de Studii Transilvane etc.) pentru ca și aceste edituri să își poată dezvolta strategia editorială. Astfel, va putea fi continuată publicarea rezultatelor cercetărilor membrilor Institutului, iar tezele de doctorat validate de către CNATDCU și care sunt valoroase vor fi tipărite în colecția *Biblioteca Institutului de Istorie din Cluj-Napoca*. Nu în ultimul rând vom fi preocupați de prezența în mediul *on-line* a cercetărilor noștri (Google Scholars, Academia.edu etc.) prin mijlocirea cărora principalele contribuții științifice ale membrilor Institutului se vor bucura de o largă audiență națională și internațională. Evident, se va actualiza și îmbunătăți periodic site-ul Institutului de Istorie „George Barițiu”, prin reflectarea tuturor laturilor activității instituției, prin realizarea unei platforme de comunicare active și facile.